

ספרות עברית וכללית

לבתי ספר דתיים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעותיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון	—	סיפורת (מעשה חכמים וסיפור קצר)	—	(20×1)	—	20 נקודות
פרק שני	—	יצירות מאת עגנון, דרמה	—	(30×1)	—	30 נקודות
פרק שלישי	—	קריאה מונחית	—	(20×1)	—	20 נקודות
פרק רביעי	—	שירה (פיוט, שירת ימי הביניים, שירת ביאליק, השירה העברית במאה ה־20)	—	(15×2)	—	30 נקודות
					—	סך הכול
					—	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: רשימה מודפסת של היצירות שנלמדו בכיתה.

ד. הוראות מיוחדות: (1) חובה לצרף למחברת הבחינה את הרשימה המודפסת של היצירות שנלמדו בכיתה.
(2) אין לחזור ולהדגים בתשובות שונות על פי אותה יצירה.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתובת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון — סיפורת (מעשה חכמים וסיפור קצר) (20 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 1-3.

מעשה חכמים

1. קרא את מעשה החכמים על הלל הזקן שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

אָמְרוּ עָלָיו עַל הַלֵּל הַזָּקֵן, שֶׁבְּכָל יוֹם יוֹם הָיָה עוֹשֶׂה וּמַשְׁתַּכֵּר בְּטָרְפָּעִיק.
חָצִיו הָיָה נוֹתֵן לְשׁוֹמֵר בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְחָצִיו לְפִרְנָסָתוֹ וּלְפִרְנָסַת אֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ.
פַּעַם אַחַת לֹא מָצָא לְהַשְׁתַּכֵּר וְלֹא הִנִּיחוּ שׁוֹמֵר בֵּית הַמִּדְרָשׁ לְהַכְנִס;
עָלָה וְנִתְּלָה וַיֵּשֶׁב עַל פִּי אַרְבָּה, כְּדִי שִׁישְׁמַע דְּבָרֵי אֱלֹהִים חַיִּים מִפִּי שְׁמַעְיָה וְאַבְטָלְיוֹן.
אָמְרוּ: אוֹתוֹ הַיּוֹם עָרַב שִׁבְתָּ הָיָה, וְתִקּוּפַת טִבַּת הָיְתָה, וַיֵּרֶד עָלָיו שֶׁלֶג מִן הַשָּׁמַיִם.
כְּשֶׁעָלָה עֲמוּד הַשָּׁחַר אָמַר לוֹ שְׁמַעְיָה לְאַבְטָלְיוֹן:
אַבְטָלְיוֹן אַחִי, בְּכָל יוֹם הַבַּיִת מְאִיר וְהַיּוֹם אָפֵל, שָׁמָּה יוֹם מְעַנָּן הוּא?
הִצִּיצוּ עֵינֵיהֶן וְרָאוּ דַּמּוּת אָדָם בְּאַרְבָּה.
עָלוּ וּמָצְאוּ עָלָיו רוֹם שְׁלֹשׁ אַמּוֹת שֶׁלֶג.
פָּרְקוּהוּ וְהִרְחִיצוּהוּ וְסָכוּהוּ וְהוֹשִׁיבוּהוּ כְּנֶגֶד הַמִּדּוּרָה.
אָמְרוּ: רָאוּי זֶה לְחַלֵּל עָלָיו אֶת הַשִּׁבְתָּ.

לדעתך, מיהי הדמות הראשית או מי הן הדמויות הראשיות במעשה חכמים זה?

נמק והדגם את דבריך.

סיפור קצר

2. כינורו של רוטשילד / אנטון צ'כוב

תאר את שתי הפגישות של יעקב עם רוטשילד, והסבר כיצד השינוי שחל ביעקב בא לידי ביטוי בפגישות האלה.

3. סיפור קצר עברי

ביצירות ספרות הדמויות מעוצבות בעזרת דרכי אפיון עקיפות, כגון שם הדמות, תיאור התנהגותה, חלומותיה, המראה החיצוני שלה, אנלוגיה בינה ובין דמויות אחרות ותיאורי הסביבה הפיזית שלה.
בחר בדמות מסיפור קצר עברי שלמדת, והסבר שלוש דרכי אפיון עקיפות המעצבות אותה.

פרק שני — יצירות מאת עגנון ודרמה (30 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 4-11.

יצירות מאת עגנון**4. תהלה**

ענה על שני הסעיפים א-ב שלפניך.

- א.** החכם אמר למספר בנוגע לתהילה: צדיקים אֵבלם בליבם וצהלה על פניהם. הסבר כיצד דברי החכם משקפים את דמותה של תהילה ואת קורות חייה. (18 נקודות)
- ב.** המספר מבקר בביתה של תהילה כמה פעמים. בביקורו השני הוא אומר: כשנכנסתי ראיתי שנעשה בה שינוי. מהו השינוי שחל בתהילה? הסבר מה לדעתך גרם לשינוי זה. (12 נקודות)

5. והיה העקוב למישור

ענה על שני הסעיפים א-ב שלפניך.

- א.** לפניך קטע מן הנובלה המתאר את פעולותיה של קריינדל טשארני כאשר שב מנשה חיים מרב העיר ובידו מכתב ההמלצה. קרא את הקטע, וענה על השאלה שאחריו.
- [...] וקריינדל טשארני לקחה מפה קרועה שלא ניתנה לתשמיש, ותפרש את הבד לפי מידת גודל המכתב להדביקו בדבק טוב למען יעמוד ימים רבים [...] ויש לחוש שמא יתקלקל המכתב קודם שעשה שליחותו. ויהי בעשותה את מעשיה ותתייפח מאוד ותזעק זעקה גדולה ומרה ותאמר מנשה חיים, מנשה חיים מתי תשוב אליי?
- בקטע זה יש רמזים מטרימים להמשך עלילת הנובלה. ציין והסבר רמזים אלה. (13 נקודות)
- ב.** תאר שני קטעים נוספים מן הנובלה שבהם מכתב ההמלצה מוזכר, והסבר את תרומתם לעלילת הנובלה או לאפיון הדמויות. (17 נקודות)

6. סיפור פשוט

- ברומאן "סיפור פשוט" דמויות של נשים פועלות בגלוי ובסמוי ומשפיעות על השיקולים ועל ההתנהגות של הגברים ברומאן.
- בחר בשתי דמויות של נשים ברומאן "סיפור פשוט", וכתוב אם קביעה זו נכונה בנוגע אליהן. הסבר והדגם את דבריך.

דרמה

7. ילדי הצל / בן ציון תומר

ענה על שני הסעיפים א-ב שלפניך.

- א. לפניך קטע ובו דבריה של נורית ליורם. קרא את הקטע, וענה על השאלה שאחריו.
אני לא מוכנה יותר לזה... אני ברחתי מן הבית, כי לא יכולתי [...] עכשיו שוב אותו דבר... נברח מכאן.
מדוע ברחת נורית מן הבית בעבר, וממה היא מבקשת לברוח בהווה? הסבר והדגם את דבריך. (10 נקודות)
- ב. בחר מן המחזה בשתי דמויות נוספות שהרצון לברוח מאפיין אותן. כתוב ממה כל אחת מדמויות אלה מבקשת לברוח, והסבר אם היא מצליחה להגשים רצון זה. (20 נקודות)

8. אנטיגונה / סופוקלס

ענה על שני הסעיפים א-ב שלפניך.

- א. בתחילת הטרגדיה אנטיגונה אומרת לאיסמנה: אין [...] שום אסון [...] או השפלה שלא חווינו שתינו.
תאר את האסון וההשפלה שמניעים את עלילת המחזה אנטיגונה, וכתוב כיצד אנטיגונה מתמודדת עימם.
הסבר מה הביא את אנטיגונה לבחור בדרך ההתמודדות הזאת. (18 נקודות)
- ב. איסמנה היא דמות משנה שתפקידה להאיר את דמותה של אנטיגונה.
הסבר והדגם כיצד תפקיד זה בא לידי ביטוי בטרגדיה. (12 נקודות)

9. בית בונות / הנריק איבסן

בשלושת הקטעים (1)-(3) שלפניך, הלקוחים מן המערכה השלישית במחזה, מובאים דברים שאמר הלמר לנורה, אחרי שקרא את מכתבו של קרוגסטאד.
קרא קטעים אלה, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריהם.

- (1) וביחס לשנינו, הכול מוכרח להיראות, כאילו לא קרה שום דבר... כלפי חוץ, אני מתכוון.
- (2) לעזוב את הבית שלך, את הבעל שלך, את הילדים שלך! חשבי לרגע, מה יגידו האנשים כשישמעו על זה.
- (3) את מדברת כמו ילדה קטנה. אין לך מושג מה החברה שבתוכה את חיה.

- א. על פי קטעים אלה ועל פי המחזה כולו, הסבר את עמדתו של הלמר בנוגע ליחסים בין היחיד ובין החברה.
מהי עמדתה של נורה בעניין זה בתחילת המחזה, ומה היא עמדתה בעניין זה בסיומו?
הסבר והדגם את דבריך. (20 נקודות)
- ב. עם איזו עמדה מן העמדות שכתבת עליהן בסעיף א אתה מסכים? נמק והדגם את דבריך.
התבסס על עלילת המחזה. (10 נקודות)

10. אויב העם / הנריק איבסן

ענה על שני הסעיפים א-ב שלפניך.

- א. לפניך קטע ובו דברים שד"ר שטוקמן אומר באספה הציבורית. קרא את הקטע, וענה על השאלה שאחריו.
עיר החיה על שקרים ראוי שתיהרס! עד היסוד! [...] בסופו של דבר, תזהמו את כל העם, עד שהארץ עצמה תהיה ראויה להרס.
מה גרם לד"ר שטוקמן לומר דברים אלה, וכיצד הגיבו עליהם רוב הנוכחים באספה?
הסבר והדגם את דבריך. (20 נקודות)
- ב. לדעתך, האם גם בחברה בישראל בת ימינו יכול לקרות מקרה כמו המקרה שאירע לד"ר שטוקמן? נמק את דבריך.
(10 נקודות)

11. ביקור הגברת הזקנה / פרידריך דירנמט

ענה על שני הסעיפים א-ב שלפניך.

- א. בסיום המערכה הראשונה ראש העיר אומר לקלייר: גברת זאחנסיאן! אנחנו עדיין באירופה, עדיין אין אנו פראי אדם. אני דוחה את הצעתך בשם העיר גילן. בשם האנושות. מוטב שנישאר עניים משנתגאל בדם אדם.
מדוע ראש העיר דוחה את הצעתה של הגברת הזקנה? הסבר את דבריך. (13 נקודות)
- ב. תאר את השינוי בהתנהגותו של ראש העיר כלפי איל, והבא שתי דוגמאות מן המחזה לשינוי שחל ביחסם של אנשים אחרים בגילן כלפי איל. בתשובתך הסבר את הביקורת המשתמעת משינוי זה. (17 נקודות)

פרק שלישי — קריאה מונחית (20 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 12-17.

מישהו לרוץ אתו / דויד גרוסמן

12. לפניך קטע מן הרומאן "מישהו לרוץ אתו". בקטע זה מתוארים השוהים במעון של פסח, כפי שהם מצטיירים בעיניה של תמר. קרא את הקטע, וענה על השאלה שאחרי.

"כל מי שהיה שם, במעון, היה אדם פצוע, באופן זה או אחר. כל אחד מהם נמלט מאסון כלשהו. ובתוך הגסות והצעקנות של החבורה הגדולה, נשמרו בזהירות כללי התנהגות שהיו בהם לא מעט חמלה ואצילות נפש".

(ד' גרוסמן, **מישהו לרוץ אתו**, הספריה החדשה, הוצאת הקיבוץ המאוחד, ספרי סימן קריאה, 2000, עמ' 318)

תאר את המורכבות המאפיינת את חייהם של הנערים והנערות במעון של פסח ואת מערכות היחסים ביניהם. הסבר והדגם את דבריך.

13. ענה על שני הסעיפים א-ב שלפניך.

אחרי שאסף מספר לתמר על פגישותיו עם תיאודורה ועם לאה, תמר אומרת לו את הדברים האלה: "אתה קוסם. תראה איך אתה גורם לאנשים לדבר איתך. איזו מתנה זאת". בראשו [של אסף] התנגן משהו: לוחם, גנב, אביר, קוסם. שלושה מתוכם כבר הייתי, ורק האביר חסר (ולרגע היה מוטרד: לא היה לו שום רעיון איך יוכל אי פעם להיות אביר)".

(ד' גרוסמן, **מישהו לרוץ אתו**, הספריה החדשה, הוצאת הקיבוץ המאוחד, ספרי סימן קריאה, 2000, עמ' 158)

א. כיצד באה לידי ביטוי ברומאן הדמות של אסף כלוחם, כגנב וכקוסם? הסבר והדגם את דבריך. (13 נקודות)

ב. לדעתך, האם אסף מצליח להיות גם אביר? הסבר והדגם את דבריך. (7 נקודות)

בואי הרוח / חיים סבתו

14. ענה על שני הסעיפים א-ב שלפניך.

בפרק הראשון ברומאן מתוארת חוויית ילדות שחוה המספר בפורים.

א. מהי חוויית ילדות זו? הסבר מה אפשר ללמוד ממנה על מערכת היחסים בין הילד לבין חבריו, בינו לבין הוריו

ובינו לבין מנהל בית הספר, הרב לויכטר. (14 נקודות)

ב. מדוע לדעתך חוויית הילדות שחוה הילד בפורים משובצת באקספוזיציה של הרומאן? הסבר והדגם את דבריך.

(6 נקודות)

15. בחר בשניים מן המוטיבים ברומאן "בואי הרוח", תאר את הופעותיהם ברומאן, והסבר את תרומתם לבניית משמעותו.

אל תיגע בזמיר / נל הרפר לי

16. תאר את הדמות של בו רדלי, והסבר כיצד היחס של אנשי העיריה כלפיו משקף את יחסם לאהרן, כפי שיחס זה בא לידי ביטוי ברומאן כולו.

17. במרכז הרומאן "אל תיגע בזמיר" מתוארים אירועים מכוננים המשפיעים על עולמה של סקאוט.

תאר שני אירועים כאלה, והסבר מדוע אלה אירועים מכוננים בחייה של סקאוט.

פרק רביעי — שירה (פיוט, שירת ימי הביניים, שירת ביאליק, השירה העברית במאה ה־20)

(30 נקודות)

שים לב: בפרק זה (שאלות 18-25) עליך לענות על שתי שאלות:

על שאלה אחת מן הפיוט או משירת ימי הביניים או משירת ביאליק (שאלות 18-20) ועל שאלה אחת מן השירה העברית במאה ה־20 (שאלות 21-25).

(לכל שאלה — 15 נקודות; סך הכול — 30 נקודות)

פיוט, שירת ימי הביניים, שירת ביאליק

ענה על אחת מן השאלות 18-20.

פיוט

18. קרא את הפיוט שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

אהבת הדסה / שלום שבזי

אהבת הדסה על לבבי נקשרה / ואני בתוך גולה פעמי צוללים.
 לו יש רשות לי אעלה אתחברה / תוך שערי ציון אשר הם נהלים.
 שחרית וערבית בת נדיבים אצפרה / לבי ורעיוני בחשק נהלים.
 בנעים זמירות מנדוד אתעוררה / ואני ורעיתי ברנה צוהלים.
 בינו עזת קדש בשירה חברה / חתן והכלה בחפה נכללים.
 זה יום שמחות לאימה יקרה / כי היא ודודה חן וחסד גומלים.
 יחדו אלי שלחן וכוס דודי קרא / זמן שרידינו וכל הנסגלים.
 מכוס ישועות אשמחה ואזמרה / אוציא לכל סודי ואשיב שואלים.
 יש טוב למשכילים בדעת ישרה / כי הם עלי יצרם בודאי משלים.
 תאות לבכם לעשות טוב גברה / יעלו לגן עדן וחיים נוהלים.
 אהבת יחידתי לטוב א-ל נהרה / ברוך שהוא נותן שכר כל פועלים.
 שלום פנהר לעדתי ינהרה / זמן וגם בחור וכל העוללים.

הסבר את תפקידה של האלגוריה בפיוט זה. הדגם את דבריך.

שירת ימי הביניים

19. קרא את השיר שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

ראַה שְׁמִשׁ / שלמה אבן גבירול

ראַה שְׁמִשׁ לַעַת עֶרֶב אֲדָמָה / כָּאֱלוֹ לְבִשָּׁה תוֹלַע לְמִכְסָּה,
תְּפִשֵּׁט פָּאֲתֵי צִפּוֹן וְיָמִין / וְרוּחַ יָם בְּאַרְגָּמָן תִּכְסֶּה,
וְאַרְץ – עֲזָבָה אוֹתָהּ עֲרָמָה / בְּצֵל הַלֵּילָה תִּלְוִן וְתִחְסֶה,
וְהַשִּׁחַק אֲזִי קָדָר, כָּאֱלוֹ / בְּשִׁיחַ עַל מוֹת יְקוֹתֵי־אֵל מְכֶסֶּה.

א. הסבר את הדימויים בבתים 1 ו-4 בשיר ואת הקשר בין הדימויים האלה. (9 נקודות)

ב. בחר מן השיר באמצעי אומנותי נוסף, והסבר את תרומתו להבנת משמעות השיר. (6 נקודות)

שירת ביאליק

20. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

הכניסיני תחת כנפך / חיים נחמן ביאליק

בית 1
הכניסיני תחת כנפך,
והיי לי אם ואחות,
ויהי חיקך מקלט ראשי,
קונפלותי הנדחות.

בית 2
ובעת רחמים, בין השמשות,
שחי ואגל לך סוד יסורי:
אומרים, יש בעולם נעורים –
היכן נעורי?

בית 3
ועוד רז אחד לך אתודה:
נפשי נשרפה בלהבה;
אומרים, אהבה יש בעולם –
מה זאת אהבה?

בית 4
הפוכבים רמו אותי,
היה חלום – אך גם הוא עבר;
עתה אין לי כלום בעולם –
אין לי דבר.

בית 5
הכניסיני תחת כנפך,
והיי לי אם ואחות,
ויהי חיקך מקלט ראשי,
קונפלותי הנדחות.

בשיר זה הדובר מביע אכזבה וייאוש, אך הוא מביע גם משאלה שיש בה נחמה.

האם אתה מסכים עם קביעה זו? נמק והדגם את דבריך.

בתשובתך כתוב על אמצעי עיצוב אחד בשיר, והסבר כיצד הוא מסייע לעצב את האכזבה והייאוש או את הנחמה.

השירה העברית במאה ה־20

ענה על אחת מן השאלות 21-25.

אדם מול בוראו

21. קרא את השיר שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

יושב בִּיתְךָ / איתמר יעוז־קסט

- בית 1 בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ
רְצִיתִי לְשַׁבֵּת,
אַךְ בִּיתְךָ יוֹשֵׁב בְּתוֹכִי,
- בית 2 וְאוֹלָם
אֲנִי רַק כָּעֵת הַגָּעֲתִי
לָעֵת כִּי סוֹגְרִים כָּבֵר אֶת הַשָּׁעַר
כְּמַעֲשֵׂה לְוִיִּים בִּמְיָקָדֶם
כֶּתֶם קָרְבֵּן הַמִּנְחָה,
- בית 3 וְכַעַת
אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ
מָה עָלִי לְבַקֵּשׁ?
- בית 4 אִם כֵּן,
מָה לִּי אֲבַקֵּשׁ
בְּשַׁעַת בֵּין־עַרְבִים זֶה
לְבַד מִמַּחְשָׁבוֹת עַל־אוֹדוֹתֶיךָ,
- בית 5 בְּעוֹד צֶלֶךְ
כְּרוֹךְ עַל יַד־יְמִינִי
וּמִטְלִטֵל בְּתוֹכִי בֵּית: בְּלִי קִירוֹת, בְּלִי חִלּוֹנוֹת וְדָלֶת.

- א. הסבר את התרומה של הארמזים בשיר לעיצוב החוויה של הדובר. (9 נקודות)
- ב. בחר באמצעי אומנותי משיר נוסף שלמדת בנושא "אדם מול בוראו", והסבר כיצד אמצעי אומנותי זה מסייע לעצב את הקשר בין האדם ובין בוראו. (6 נקודות)

22. קרא את השיר שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

היער השחור או לאן נעלמו הילדים / אסתר אטינגר

היער השחור הוא ירק
עציו זקופים, ישרים כסרגלים
חפים מרבב.
לעתים אפער לשמע אותם מרננים.

היער השחור הוא ירק מבחוץ
ושחור מבפנים.
מרבב קסמים,
פרות אדמים, פטריות,
אגדות, גמדים, מכשפות, פיות.
ילד וילדה תועים בתוכו.

היער השחור מסתיר
יותר ממה שהוא מגלה,
הן זה טיבו של יער,
מכסה לרעים ולטובים
והיא תהלתו –
ילד וילדה תועים בתוכו.

בחלפי על פגיו, בין עציו הזקופים, הרמים
המרעישים בנמוס, אני שואלת לאן נעלמו
הילדים

והאם הפכו עורם חיתו יער?
ומי הוא זה שהסתתר בין הענפים
חופר מחלה בינות שרשים ושרכים
אוהז לב מפפר, מקשיב
אל היורים.

א. כיצד מתוארים העצים בשיר? הסבר את התרומה של תיאורים אלה לבניית משמעות השיר. (9 נקודות)

ב. בשירים רבים העוסקים בשואה מתוארים פחד ואימה.

הסבר כיצד באים לידי ביטוי פחד ואימה בשיר נוסף שלמדת בנושא "שירים בצל השואה". (6 נקודות)

זוגיות

23. קרא את השיר שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

כָּאֲשֶׁר הָיִיתָ פֶּה / זלדה

כָּאֲשֶׁר הָיִיתָ פֶּה
וּמִבְּטֶךְ הַחַיִּים מִגֵּן עָלַי
וּמִחֻשְׁבוֹתֵינוּ נִוְגְעוֹת
פֶּתַע
כָּנֶף אֶל כָּנֶף.

כָּאֲשֶׁר הָיִיתָ עֹמְדִי
בְּתוֹךְ הַדְּבָרִים הַחוֹלְפִים
הָיוּ הַקִּירוֹת בְּגִיבֵית קְשִׁישִׁים
שֶׁסָּפְרוּ מַעֲשִׂיֹת עֲתִיקוֹת
בְּעֶרֶב
כָּאֲשֶׁר שָׁתִינוּ יָהּ.

עֲכָשׁוּ הַקִּירוֹת אֵינָם מַחֲסֶה
הֵם הִסְתַּגְּרוּ בְּשִׁתְּקָנָם
וְלֹא יִשְׁגִּיחוּ בְּנִפְלִי
עֲכָשׁוּ הַקִּירוֹת סִיד וּמָלֵט
יְסוֹד זָר
חֶמֶר לֹא עוֹנָה כְּמוֹת.

א. הקירות הם מוטיב מרכזי בשיר.

תאר את מוטיב הקירות בשיר, והסבר את תפקידו בעיצוב הקשר הזוגי המתואר בשיר. (9 נקודות)

ב. בחר בשיר נוסף שלמדת בנושא "זוגיות", והצג את הקשר הזוגי המתואר בשיר זה. (6 נקודות)

אדם וזהותו

24. קרא את השיר שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

פגומים / ארז ביטון

על סף חצי בית בארץ ישראל
עמד אבי
מצביע לצדדים ואומר:
בהריסות האלה
נבנה פעם מטבח
לבשל בו זנב לויתן
ושור הבר,
ובהריסות האלה
נקים פנת תפלה
למצא מקום
למקדש מעט.
אבי נשאר בסף
ואני כל ימי
מציב פגומים
אל לב השמים.

א. על פי המתואר בשיר, הסבר את משמעות שמו של השיר. (9 נקודות)

ב. בחר בשיר נוסף שלמדת בנושא "אדם וזהותו", והסבר את התרומה של שם השיר שבחרת להבנת רעיון מרכזי בו.
(6 נקודות)

במשפחה

25. קרא את השיר שלפניך, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

נסח / בן ציון תומר

בית 1 אָבִי בָּאָבֶן אֶת חֵייו חָקַק.

אָנִי בְרוּחַ.

אָבִי רָהֵט בֵּיתוֹ בְּצַבֵּעַ חֵם וְחוּם וּבְמוֹצָק,

אָנִי בְּצַבֵּעַ כְּפוֹר וּבְרֵהִיטִי נוֹצָה קָלִים מְרוּחַ.

בית 2 אָבִי נָשִׁים עִם אֱלֹהִיו,

אָנִי עִם עֵיט.

אָבִי צִמַּח מְרוּחוֹבִיו

אָנִי אֶפְלוּ לֹא מִבֵּית.

בית 3 אָבִי שֶׁתַּק. לְבוֹ הָלֵם.

אָנִי הוֹלֵם. לְבִי שׁוֹתַק.

בית 4 אָבִי כָּבֵד מֵת. מְקַדָּשׁ מְעֵט לוֹ: אָבֶן.

אָנִי עוֹד חֵי וּמְקַדָּשִׁי בְרוּחַ.

מָה יִשְׁרָד עֵת אֶסְעֵר כְּתִבָּן?

בְּנִי אֶת שְׁמִי לֹא יִחַקֵּק עַל לוּחַ.

א. הדובר בשיר שואל: "מָה יִשְׁרָד עֵת אֶסְעֵר כְּתִבָּן?" (בית 4)

הסבר את השאלה של הדובר בשיר, וכתוב אם יש בשיר תשובה על שאלה זו. הדגם את דבריך. (9 נקודות)

ב. בחר באמצעי אומנותי משיר נוסף שלמדת בנושא "במשפחה", והסבר את תרומתו לעיצוב היחסים במשפחה

שבשיר זה. (6 נקודות)

בהצלחה!